

*Червона Світлана Петрівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

COVID-19 ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РІВЕНЬ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

На початку 2020 року світ стикнувся з новим випробуванням – глобальною пандемією COVID-19, що вперше було виявлено у грудні 2019 року у китайському місті Ухань. Вже 30 січня 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила спалах хвороби в Ухані надзвичайною ситуацією в сфері суспільної охорони здоров'я, що має міжнародне значення, а 11 березня – пандемією [1]. Станом на 29 вересня 2020 року у світі було зареєстровано 33590,3 тис. осіб інфікованих, 1007,2 тис. осіб померли і 24904,4 тис. одужали. В Україні станом на 29.09.2020 року виявлено 204932 інфікованих особи, 4065 померли й 88453 особи одужали [2].

З метою запобігання швидкому розповсюдженню інфекції органами влади по всьому світу були прийняті відповідні заходи: від карантину, що обмежував пересування між країнами, вносив корективи у роботу закладів соціально-культурного призначення, до жорсткого карантину, що обмежував пересування громадян навіть в середині країни та конкретного населеного пункту, призводив до закриття всіх підприємств, що не відносилися до життєво важливих. В Україні по всій території з 12 березня 2020 року було запроваджено карантин, що передбачав закриття кордонів, припинення міжнародного пасажирського та авіа сполучення, а також залізничного, автобусного та авіа сполучення в середині країни, перехід закладів освіти на дистанційну форму навчання, заборона пересування в громадських місцях без крайньої потреби та без засобів захисту, відміну масових культурних, політичних, соціальних, релігійних та спортивних заходів, тимчасове зупинення діяльності підприємств, що не були віднесені до стратегічних [3].

Пандемія спричинила зростання попиту на противірусні препарати, санітарні маски та дезінфікуючі засоби, що призвело до спекуляцій цими товарами на ринку. Внаслідок запровадження карантинних заходів, як вже зазначалось, відбулося призупинення роботи багатьох підприємств середнього та малого бізнесу, багато з яких так і не змогли відкритись після послаблення цих заходів, що призвело до зростання безробіття. Зокрема, в Україні за даними Державного центру зайнятості кількість зареєстрованих безробітних зросла у квітні у 2,9 рази, у травні – у 1,7 рази, а в червні – у 3,3 рази (рис.1).

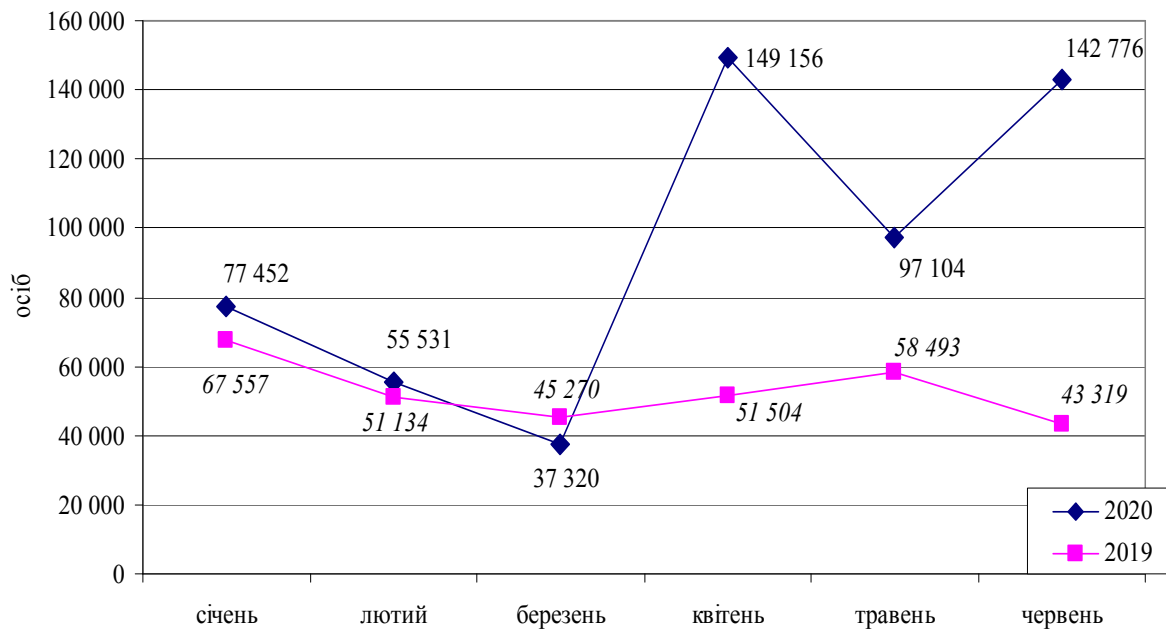

Рис.1 Чисельність зареєстрованих безробітних, які отримали статус безробітного протягом звітного місяця, в Україні у січні – червні 2019 та 2020 рр.

Джерело: побудовано автором за [4]

Показники зареєстрованого безробіття в силу певних причин (однією з яких є небажання або неможливість у зв'язку зі значною віддаленістю місця проживання від місця знаходження регіонального представництва Державного центру зайнятості осіб, які не мають роботи, реєструватися у органах Державного центру зайнятості) не дають повної картини щодо дійсного стану безробіття. Крім того, ці показники неможна використовувати для міжнародних порівнянь. Тому найбільш інформативними щодо стану безробіття в Україні є показники безробіття за методологією МОП.

За даними Державної служби статистики кількість безробітного населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років в Україні у I півріччі 2020 року становила 1630,6 тис. осіб і порівняно з аналогічним періодом 2019 року зросла на 102,2 тис. осіб. При цьому, рівень безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років в Україні протягом досліджуваного періоду збільшився з 8,5 до 9,2 % [5].

Враховуючи те, що в структурі сукупних ресурсів більше 50 % становить заробітна плата, більше 5 % – доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості [6], то скорочення або втрата зазначених джерел доходу призвела до значного зuboжіння населення України, яке й до пандемії та запровадження карантинних заходів, що призвели до економічної кризи, яка отримала назву «коронакриза», жило від зарплати до зарплати. Зокрема, а даними опитування, проведеного Омнібус Info Sapiens 25-29 березня, 38% дорослих українців зазначили зменшення регулярного доходу родини внаслідок епідемії, 16% – повну втрату доходу, 14% – втрату роботи, 10% – фінансові збитки (наприклад, через здачу квитків). Загалом 60% українців назвали

щонайменше один вид фінансових втрат. При цьому, близько половини українців, які до карантину відвідували місце роботи або навчання, припинили його відвідувати, з них чверть продовжили працювати або навчатися віддалено. Серед тих, хто працював до карантину, лише 46% зазначили, що за березень отримають заробіток в повному обсязі, 34% – в меншому обсязі, ніж очікувалось до карантину, 10% втратили роботу через карантин, решта не дали відповідь на запитання [7].

За даними щомісячного опитування Омнібус Info Sapiens, у червні 2020 року 42% українців висловили занепокоєння нестачею грошей. У березні 2020 цю проблему зазначали 31% респондентів. Необхідно зазначити, що проблема нестачі грошей вийшла на перше місце вперше за весь період спостережень (з 2014 року). У порівнянні з березнем також суттєво зросла стурбованість безробіттям (з 20,8% до 28,7%) та байдужістю влади до проблем простих громадян (з 23,6% до 27,4%). Значною залишається й стурбованість інфляцією (35,7% у березні та 32,5% у червні). Проте, незважаючи на спалах епідемії COVID-19, стурбованість низьким рівнем медичного обслуговування залишилась на рівні березня (28,4%) можливо у зв'язку з тим, що навантаження на медичну систему не є критичним в більшості регіонів [8].

Як повідомляє УНН із посиланням на дані дослідження Соціологічної групи “Рейтинг”, 61% українців оцінюючи ризики від епідемії говорять, що бояться більше економічних наслідків цієї кризи, аніж захворювання [9].

Таким чином, пандемія COVID-19 та карантинні заходи щодо запобігання розповсюдження цієї інфекції призвели до значних соціально-економічних наслідків, що негативно позначились на рівні життя населення України.

Список використаних джерел

1. Википедия. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Пандемия_COVID-19 (дата звернення: 26.09.2020).
2. Коронавірус: статистика по країнах. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/coronavirus/geography/> (дата звернення: 29.09.2020).
3. Карантин. URL: <https://product.ligazakon.ua/inventarizacia-po-novomu-3/> (дата звернення: 26.09.2020).
4. Дані щодо кількості зареєстрованих безробітних та надання їм послуг, а також кількості зареєстрованих вакансій. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/1-dani-shchodo-kilkosti-zareyestrovanyh-bezrobitnyh-ta-nadannya-yim-poslug-takozh> (дата звернення: 26.09.2020).
5. Безробіття населення (за методологією МОП) за статтю, типом місцевості та віковими групами. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 27.09.2020).
6. Витрати і ресурси домогосподарств України (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 27.09.2020).

7. 60% українців зазнали фінансових збитків внаслідок епідемії корона вірусу. URL: <https://sapiens.com.ua/ua/socpol-research-single-page?id=114> (дата звернення: 27.09.2020).

8. Проблема нестачі грошей вийшла на перше місце вперше за 6 років спостережень. URL: <https://sapiens.com.ua/ua/publication-single-page?id=128> (дата звернення: 27.09.2020).

9. Понад 60% українців більше бояться економічних наслідків коронакризи, аніж захворювання. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1891896-ponad-60-ukrayintsiv-bilshe-boyatsya-ekonomichnikh-naslidkiv-tsiyeyi-koronakrizi-krizi-anizh-zakhvoryuvannya> (дата звернення: 27.09.2020).

*Черушева Галина Батрбеківна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач відділу профорієнтаційної роботи;
Пархоменко Вікторія Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки та менеджменту ЗЕД,
декан фінансово-економічного факультету;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

В умовах модернізації вищої освіти в Україні пріоритетна увага має надаватися підготовці нової генерації висококваліфікованих управлінських кадрів, які здатні оволодіти новою освітньо-світоглядною парадигмою національно-державного творення. Сьогодні суспільству необхідні фахівці із нестандартним мисленням, соціально відповідальні, готові до соціальних зрушень (перемін) з урахуванням євроінтеграційних процесів.

Не потребує доказів, що основним важелем розвитку сфери бізнесу, забезпечення його ефективності виступає управлінський менеджмент, що базується на підґрунті морально-етичних норм, принципів доброчесності та відповідальності.

Аналіз основних напрямів управлінської діяльності менеджера дозволяє стверджувати, що аспекти моралі складають основу системи «людина-людина». Усвідомлення сутності професійної етики сприятиме наповненню моральним змістом технологічні моменти професійної праці, утриманню у своїй свідомості соціальних орієнтирів інформаційної діяльності.

Ділова етика покладена в основу виробничих відносин і зв'язків соціально-економічного характеру, формуються системи суспільних цінностей у підприємстві. Етичні корпоративні кодекси будь-якого підприємства зобов'язують керівників приймати рішення відповідно до загально-людських